

národní
úložiště
šedé
literatury

Věděli jste, že Palác Rokoko byl původně Obilní ústav a budova České národní banky Plodinovou burzou?

Taussiková, Jitka
2019

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-538136>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 24.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Tisková zpráva
5. listopadu 2019

Věděli jste, že Palác Rokoko byl původně Obilní ústav a budova České národní banky Plodinovou burzou?

13 známých pražských budov, které byly v období první republiky postaveny jako sídla jednotlivých institucí zemědělského resortu, představí nová výstava Zemědělské budovy první republiky v Praze. Na střeše Národního zemědělského muzea na Letné ji zájemci mohou zhlédnout od středy 6. listopadu až do konce tohoto roku.

Mezi světovými válkami zahájila nová Československá republika stavbu řady budov a paláců. V této době bylo zemědělství vedle moderního průmyslu, dopravy a zdravotnictví největší politickou a ekonomickou silou. Dnešní Pražané by sotva hledali vztah mezi těmito honosnými stavbami a obděláváním polí nebo chovem dobytka. Tehdejší prudce se rozvíjející zemědělství ovšem vedle hospodářských budov potřebovalo i jiné prostory. Vznikly tak například Obilní ústav (dnešní Palác Rokoko), Plodinová burza (dnešní Česká národní banka), Agrární banka československá a další. „*Stavba tolika zemědělských budov svědčí o významu resortu zemědělství v období vznikajícího Československa. Jedním z důkazů je i velkoryse pojatá budova našeho muzea, kterou se nám během posledních pěti let daří přivést do její původní podoby,*“ říká generální ředitel Národního zemědělského muzea Milan Jan Půček.

Některé z nich jsou i dnes přístupné veřejnosti, jedna dokonce stále slouží původnímu účelu. Jedná se o budovu Ministerstva zemědělství, která je sídlem vedení resortu už 90 let. Výstava Zemědělské budovy první republiky v Praze zve na procházku ještě nedávnou zemědělskou minulostí pražských domů a také prvorepublikových osobností tohoto resortu, které se o jejich vznik zasloužily. Výstava se koná ve spolupráci s Ústavem zemědělské ekonomiky a informací a Knihovnou Antonína Švehly. „*Historie Knihovny Antonína Švehly je úzce spjata s Domem zemědělské osvěty, ve kterém knihovna sídlí. Jedná se o jednu z nejvýraznějších prvorepublikových budov vystavěných pro resort zemědělství. Jsme tedy velice rádi, že se na této výstavě můžeme podílet,*“ říká Štěpán Kala, ředitel Ústavu zemědělské ekonomiky a informací, pod který knihovna spadá.

Sto let výročí založení Československého státního archivu zemědělského

Před sto lety, přesně 23. října 1919, byl také založen Československý státní archiv zemědělský, který tvořil jeden ze základních stavebních kamenů moderní archivní sítě u nás. Vznik zemědělsko-lesnického archivnictví našel ohlas i u jedné z klíčových osobností spojených s historií Národního zemědělského muzea – Josefa Kazimoura. Konvenoval s jeho záměrem osamostatnit zemědělské muzejnictví a archivnictví. Dějiny zemědělsko-lesnického archivu, instituce, jejíž profil se utvářel v kvasu a varu formování prvorepublikového československého archivnictví, jsou dnes již uzavřenou kapitolou. S těmito archivními fondy a sbírkami se však lze setkat v badatelných státních oblastních archívech. Archiváři, kteří se v průběhu let podíleli na jeho utváření, představují v kontextu dějin tohoto oboru stěžejní osobnosti českého, moravského i slezského archivnictví. Většina jich byla více či méně spjata se zemědělským muzeem, dnešním Národním zemědělským muzeem, a po začlenění zemědělsko-lesnického archivnictví do sítě státních archívech v roce 1956 právě tato instituce působila jako platforma pro setkávání zemědělsko-lesnických archivářů, kde byly konzultovány jednotlivé problémy zemědělské a lesnické historie.

Počátky zemědělsko-lesnického archivnictví spočívaly v historických a rodových písemnostech státních, šlechtických a církevních domén, hospodářských spisoven, tedy dokladů vzešlých z hospodářské činnosti na velkostatkách. Po vzniku samostatného Československa, kdy nastala archivní rozluka s Rakouskem-Uherskem, byly převzaty písemné materiály z ministerstva orby a rakouského ředitelství státních lesů a statků. Během 1. pozemkové reformy Státní pozemkový úřad převzal archivy a registratury zabraných velkostatků a rodových archívech a bylo nutné se o tyto archiválie postarat. Z toho vyplynula činnost nově vzniknuvšího Československého státního archivu zemědělského. Byl založen 23. října 1919 dle návrhu Adolfa Ludvíka Krejčíka, 1. ředitele správního a vědeckého ústavu při Ministerstvu zemědělství. Prozatímním sídlem se stal premonstrátský klášter na Strahově a budova Domu zemědělské osvěty na Vinohradech. Od roku 1932 archiv sídlil v budově Ministerstva zemědělství na Těšnově, poté se v roce 1953 fondy zemědělsko-lesnického archivu staly součástí Československé akademie zemědělských věd a v roce 1956 byly začleněny do Státního ústředního archivu spadající pod Ministerstvo vnitra.

Ústav zemědělské ekonomiky a informací je expertním centrem zaměřeným na zemědělskou ekonomiku, potravinářství, zemědělské poradenství a informace. ÚZEI je znaleckým ústavem v oboru ekonomika, potravinářství a zemědělství, a to v rozsahu ekonomika a sociologie v odvětví zemědělství a výživy. ÚZEI spravuje Knihovnu Antonína Švehly, která je třetí největší oborovou knihovnou na světě.

Národní zemědělské muzeum je státní příspěvková organizace zřízená Ministerstvem zemědělství. Zabývá se tematikou zemědělství, lesnictví, myslivosti, rybářství, zahradnictví, potravinářství, zpracování zemědělských produktů, vývoje venkova a kulturní krajiny.

Národní zemědělské muzeum má kromě hlavní výstavní budovy v Praze další pobočky – Čáslav, zámek Kačina, zámek Ohrada, Valtice. V pražské budově jsou k vidění expozice Zemědělství, Jede traktor, Rybářství, Myslivost, Voda v krajině, Gastronomie, Laboratoř ticha či Život – střešní zahrada. Prostor pro zdokonalování kulinářských dovedností nabízí gastrostudio, kde probíhají kurzy vaření a workshopy pro veřejnost. V současnosti je k vidění také hlavní výstava sezony Jindřich Štreit a Cykly, která představuje dosud nezveřejněné fotografie českého zemědělství od známého dokumentaristy a také díla současných mladých umělců na téma cykly.

Více na www.nzm.cz.

Jitka Taussiková
tisková mluvčí
Národní zemědělské muzeum
Tel.: 604 867 970
tiskove@nzm.cz